

a mysle sobě, kterak bych mohl Azí dobyti a sobě podrobiti, protož to vidění k tomuto mě jest připravilo. Protož já nižádného člověka v tom nešetřím, jedno toho, jehož sem viděl ve snách. A tady za to mám, že s božskou pomocí

- 243a₂ 5 Daria přemohu a pýchu perskú zkrotím a všechno, jenž v / své mysli ufání mám, že mi přijdu.“ A to řka, všel jest s kněžími do města a všel jest v chrám boží, jenž bieše onen najmúdrější Šalomún ustavil, a podlé kněžského okázanie oběti vítězné obětoval jest. Tehdy ten biskup ukázal jest Alexandrovi jedny knihy Daniele proroka, jenž v nich stáše psané, že jeden z Řekuov má zrušiti moc perskú. Uslyšev to Alexander, mně, by on ten byl, uradoval se jest velmi a hned dal jest biskupovi a jiným kněžím mnohé dary drahé a vece k nim, aby sobě vzeli, kteréž 15 by koli chtěli, svobody a těch aby věčně požívali. I prosil jest biskup židovský krále Alexandra a řka: „Prosímeť, ciesaři veliký, za to, abychom mohli zákonuov otcovských užívati a také abychom dani za sedm let svobodni byli.“ Tehdy Alexander toho všeho, zač sú jeho prosili, jim jest 20 potvrdil. Potom opět biskup židovský prosil jest Alexandra, aby Židé v Médu a v Babyloní svých biskupův svobodně požívali, i toho jest jim pójčil, což na něm žádáše. Tehdy Alexander zpuosobiv v Jerusálemu, nechav tu Andromacha vévody, rytieře múdrého, jel jest do jiných měst, a k kterým 25 jest koli přitáhl, tu jest pokojně přivítán. /

243b₁ *Tuto se čte, že Syrští utekli sú před Alexandrem k Dariovi.
Kapitola 16.*

- 30 V ten čas Syrští, jenž biechu utekli z moci Alexandrový, pravili sú Dariovi, co sú trpěli zlého od Alexandra. Uslyšev to Darius ciesař, zeptal se jest od nich o postavě Alexandrově. Tehdy oni ukázali jemu obraz jeho namalovaný na mázdre. Tehdy opatřiv jej Darius, zhrzel jest jím pro malost i zpuosobu jeho a ihned poslal jest k Alexandrovi varđu a huol, jenž bývá udělána ke jhře a jest se svrchka 35 nahnutá, a k tomu konev zlatú a list, jenž v tato slova znie.

*Tuto Darius posielá Alexandrovi list takto vznítel,
vardu, huol a konev zlatú.
Kapitola 17.*

- Darius, král nad králi a pán panujících na zemi, poslušen 5 jsa slunce i s bohy perskými, služebniku našemu Alexandrovi posieláme. Slyšeli sme, že ty, jsa pýchú a marnú chválú pozdvižen, sebral si některé lotrce z krajín od západu slunečného a usiluješ zkaziti a zbořiti množstvie perské, / kteréžto moci naše nikoli udusiti nebudeš moci, 10 by pak se všeho světa moci sebral sobě ku pomoci, aniž mohú našemu číslu a moci hvězdy nebeské prirovnány býti, nebo i ti bohové, ješto nebe a zemi podpierajú, vzdržujú naše jméno a potvrzujú a moc naši chválé. Ale ty, jakožto človeček z mužuoov najmenší, chtě a žádaje z své malosti a mladosti vyjiti a dosieci velikých věcí, jakožto 15 myš vyskočivši z skuliny, též i ty vyšel jsi z země své etynské a po prostranných miestech země perské žádáš hry strojiti jakožto myš, kdežto kočky nepotřebují. Ale my, spatřivše tajně tvé kroky, když budeš mnieti, by bezpečen byl v svém bláznovství, jedno jedniem přiskokem napadnu a tak hanebně skonáš své dny. Protož ostati musíš svého bláznivého úmysla. A žádáš-li svú hanbu přikryti, vrať se zase do země své a odpočivej volně v lóně matere své. A teď 20 posieláme vardu a huol, s nimižto / zvykaj hře dětinské, neb poňavadž si dieťe, musíš se s dětinskými věcmi obierati. Viemť jistě tvú potrebnost, že jedva to biedné tělo na sobě vzdržuješ, a věříš, že by mohl Darivo ciesařstvie sobě podrobiti. Pravímť tobě skrze duši otce mého, že tak mnoho zlata jest v království perském, že když by na jednu hromadu bylo vloženo, že by slunečný běh přemohlo. 30 A protož toběť pevně prikazujem, aby bláznovstvie a chlúbu marnú opustě, i navrátil se zase do Macedonie. Pakli toho dbáti učiniti nebudeš, puošlemeť proti tobě bez počta a množstvie oděncuoov, kteréhožto ne jako syna Filipova, ale jako knieže lotrovské káži ukřižovati. 35

243b₂244a₁

*Tuto se čte, kterak Alexander rozkázal jest list Dariášuov čísti přede všemi rytieři.
Kapitola 18.*

244a₂ 5 A když přijedechu ti poslové, jenž posláni biechu od Daria k králi Alexandrovi, i dali sú jemu list, vardu her/nú a huol a konev zlatú. Tehdy Alexander kázal jest ten list přede všemi svými čísti. Tehdy uslyševše rytieři Alexandrovi list, jenž bieše poslán od Dariáše, krále perského, velmi se zamútichu. A uzřev je Alexander tak smutny, 10 vece k nim: „Ó moji najmilejší rytieři, proč srdce vaše pro slova tohoto listu jsú pohnuta, i zdali toho nevíete, že psové, kteříž mnoho štěkají, ižádnéhoť úrazu neučinie? Myť věříme, že ten list pravdu mluví, to jest o množství 15 zlata, kteréžto Darius má, a protož musíme s ním mužsky bojovati, abychom jeho mohli dosáhnúti, nebo množství zlata jeho popúzie nás horlivě s ním bojovati.“ A to řka, i přikáza rytieřóm svým, aby ty posly zjímali a je ukřižovali, ale oni počechu na Alexandra velikými hlasy volati a řkúce: „Králi Alexandře, která vina jest na nás, že máme 20 pro našeho krále ukřižování býti?“ Jimžto odpovědě a řka: „Řeči vašeho císaře přinucují mě k tomu, abych to učinil, jenž jest vás ke mně jakožto k lotrci poslal.“ Ale oni odpověděchu / a řkúce: „Proto poslal jest nás císař náš, nebo 244b₁ 25 tvá velebnost jemu jest neznáma. Propuste nás, nebo skrze nás velebnost a chvála tvá bude jemu oznámena a zjevena.“ Tehdy Alexander káza je propustiti svobodny a káza je na hody zváti, aby s ním hodovali. A když tak sediec hodováchu jedúc a pijíc, vecechu k Alexandrovi: „Jestliže se líbí tvé velebnosti, přikaž, ať tisíce jezdných s námi jedú a dámeť Daria v jich ruce.“ Jimžto Alexander odpovědě: 30 „Mějte dobrou vůli a buďte veseli, že tuto sedíte, hodující se mnú, nebo vězte zajisté, že za vzdání krále vašeho nebude vám dán muoj ijeden rytieř.“ Tehdy druhý den rozkáza odepsati list Dariovi takto vznící.

*Tuto král Alexander odpisuje list Dariovi takto vznící.
Kapitola 19.*

Alexander, syn Filipuov, Olympiady královny, Dariovi, králi zemskému. Jenž poslušen jsi slunce, jenž svietí, i s bohy 5 perskými, vzkazujemě, že chcem právě spatřiti pravdu, ač ne vlastní, ale pójčenú. Avšak to vlastnie muožem / nazývati, co držíme, poňavadž všichni v kole běhúcieho 244b₂ sčestie rytěřujem, běžiece nebo častokrát z bohatstvie v chudobu, z veselé v zámutek, s výsosti v hlubokost, a zase býváme pohřžženi a pozdvžženi. Protož nemá ižádný, 10 jenž sedí na najvyšší částce nebo stránce toho kola, tak mnoho trvati a ufati své výsosti, jsa pýchú pozdvžžen a s marnú chválú uveden i zhrzel skutky nepřátelskými, poňavadž najmenší častokrát bývá až do nebe pozdvžžen a najvyšší až do prachu ponížžen. A protož mám za to, že 15 ohavnost a nečest jest tak přejasnému císaři, jakož od lidu viděn býváš, mně malému a pokornému takové věci posielati. Ale že bohové jsú nesmrtdelní a protož smrtdelným tovařistvem ovšem zhrzejí, jáť sem zajisté smrtdelný a tak k tobě jedu a chtě jakožto s smrtdelným člověkem bojovati, 20 ale ty, jenž jsi veliký a zveličující, chceš se nazvati nesmrtdelným, a že přijedeš, aby s námi bojoval, věda, že nic nezištěš, ač i svítěžíš, neb malitkého a lotrce přemuožeš. Paklit / já svítěžím, převeliké chvály dosáhnú a vítězstvie 245a₁ 25 velikého císaře budu mieti. A také jakož jsi řekl, že persidská země hojná jest množstvím zlata, v tom si obuostřil smysly naše a učinil jsi nás udatné v mocnosti, abychom vašeho zlata mohli dobyti. A jakož si řekl, že nás chceš chudobú odehnati, a snad si nám proto poslal vardu hernú a huol a konev zlatú, v tom si právě nám prorokoval, což budú- 30 cieho jest, a za to máme, že to nám všecko s pomoci bohuov přijde, nebo skrze okršlek vardy rozumie se okršlek zemský, jenž má našemu vládařství podroben býti, skrze huol, jenž od vrchu jest nakloněná, znamenáváme, že všichni králové i kniežata zemská před naší přítomností budou skloněni, 35 a skrze konev zlatú, jenž člověčí hlavu obkličuje, znamenáme, že vítězové budem nade všemi národy. Ale ty, jenž

si veliký a najmocnější, již jsi nám dan dal, poňavadž sme od tebe vardu, huol a konev zlatú přijali, jenž v sobě tak veliká držie duostojenstvie.

245a₂ 5 A když ten list bieše napsán, zavolal jest k sobě posluov Dariových, / a dav jim dary drahé a list, i pustil jest je od sebe. Potom Alexander hnuv vojskem, i poče táhnúti proti Dariovi. A vtom poslové jeho přijeli sú k Dariovi od Alexandra i dali jemu list. A když Darius přečíte list, tehdy se jest rozhněval velmi a hned jest poslal listy svým 10 vládařóm takto vznicie.

*Tuto se čte, kterak Darius poslal jest své listy
vládařóm svým Primovi a Antiochovi.
Kapitola 20.*

15 Král nad králi Darius Primovi a Antiochovi, vládařóm našim, pozdravenie. Slyšeli sme, že Alexander Macedon- ský, v bláznovství jsa pozdvižen, vnikl jest do země asyrské a ji vše plnosti vyprázdnil a zbavil. Protož věděti vám 20 dáváme a prikazujem, abyšte sberúce veliké a udatné muže ciesařstvie našeho, věrné naše milé, i povstali proti tomu děťátku. A neobmeškajte, popadnúce jej a před naši přítomnost přivedúce, abychom jej jedno zmrskali, a oble- kúce jej v drahé rúcho, i puošlem jej mateři jeho Olympiadě tak pohaněného, nebo neslušie nám s ním bojovati, nebo 25 A když přečítechu list Priamus a Antiochus od Daria, i odesali sú jemu takto.

245b₁ 25

*Tuto Priamus a Antiochus odpisují Dariovi,
kterak Alexander mnoho jest jim zlého udělal
a že jest je zahubil.
30 Kapitola 21.*

Králi nad králi Dariovi, bohu velikému, Priamus a Antiochus vzkazují službu. A věz tvá velebnost, že ten

robenec Alexander, jehožto pravíš dietětem býti, všecku naši vlast pohubil jest, ale my, sebravše množství veliké lidu, i bojovali sme s ním, a nemohúce sněsti, obrátivše se, sotně sme utekli z rukú jeho bojovníkuov. Protož my, 5 jakož nás nazýváte vašeho ciesařstvie komorníky, velebnosti tvé pokorně žádáme, abyšte nám, svým věrným, pomoc dali proti Alexandrovi.

A když Darius list přečíte, tu chvíli přijide jiný posel a řka, že Alexander stany jest rozbil nad potokem, jenž 10 slove Strajina. Uslyšav to Darius, i kázal jest list psáti Alexandrovi v tato slova.

*Tuto Darius píše list Alexandrovi,
že jest směl jim vtrhnúti do země.
Kapitola 22. /*

Darius, král nad králi a pán nad pány, služebníku našemu Alexandrovi. Vzkazujem, že po všem světě chváleno 15 245b₂ jest jméno Dariovo a zveličeno, že i bohové viklí se před jménem jeho. Protož kteraks ty směl přejeti řeky, hory a moře, ztek učiniti proti velebnosti našeho ciesařstvie? Zajisté převeliká by tobě chvála byla, by bez našeho od- 20 puštění a povolenie mohl královstvie macedonské zpravovati. A protož bylo by tobě lépe se káti svých nešlech- ností nežli od nás hrubé pomsty trpěti, poňavadž bez našeho panování všechna země mohla by vdovou nazvána býti. Protož vrať se zase do země své, nežli unáhlenie našeho 25 hněvu tvú zpurnost a pýchu případne. A přesto, kterak jest veliká chvála naše, poznáš, neboť ji zvěstujem těmito zrci makovými, kteréžt posieláme v tlumoce. Protož budeš-li motci ta zrnce přečísti, věz to zajisté, že náš lid 30 též bude moci přečten býti. Pakli toho nebudeš motci učiniti, radímeť, navrať se zase do země své, zapomena toho, co si nám škody učinil. / Nebť jest množství ne- 246a₁ počitedlné našich oděncuov, a potom aby nekvapil takových věcí činiti.

*Tuto se praví, že Darius posielá Alexandrovi siemě makové.
Kapitola 23.*

5 Kdýž biechu přišli poslové Dariovi k králi Alexandrovi, tehdy sú jemu obětovali list a siemě makové. A Alexander, kdýž přečíte list, hned sáhnú rukú do tlumoka, a vzav toho semene, i vrže v usta svá a poče je jiesti i vece: „Vidím, že jeho lidu množstvie jest, ale jakž toto siemě ukazuje, měkcí sú.“

10 Mezi tiem přišli sú někteří z Macedoní a pravili sú Alexandrovi, že máte jeho Olympiades velikú nemocí obtiežena jest. Tehdy Alexander zamútil se jest velmi pro nemoc mateře své i kázal jest list psáti Dariovi takto.

*Tuto Alexander piše list Dariovi Perskému,
že máte jeho Olympiades nemocna jest,
že k ní musí jeti.
Kapitola 24.*

246a₂ 20 Alexander, syn Filipuov, Olympiady královny, Dariovi, králi perskému. Věz, že sú / mnozí listové přišli nám od mateře naše, jenž nás připuzují bezděčně, abychom to učinili, což povieme. Ale ty neroď sobě mysliti, že bych pro strach aneb pro tvé marné chvály kroky mé zpačoval a nesměl, ale abych viděl a opatřil svú mateři, kterážto velikú nemocí trápí se. Protož to věz, že ne po mnohém času k tobě s velikým množstvím nových rytieřuov s brz-
25 kostí přijedem. A teď ku podobenství semene tvého makového posielámeť tento pepř, aby poznal, že množstvie máku tvého hořkostí malého pepře bude přemoženo.

Ten list dal jest poslóm Dariovým, a ten pepř a dary dav jim, propustil je pryč.

*Tuto čte se, že Alexander poslal jest Dariovi pepře nemnoho,
a jeda do Macedoní, bojoval jest s kniežetem Dariovým,
řečeným Amenta, a porazil jest jej.
Kapitola 25.*

Potom Alexander pohnuv vojskem, i poče táhnúti do 5 Macedoní. A v tom času jeden muž bieše přemocný, jemužto jméno bieše Amenta, knieže rytieřstva Dariova, jenž Arabí s velikú mocí zpravováše. Ten uslyšav o přjjezdu Alexandrovu, pohnuv svým vojskem, i vylehnu proti němu i po/čechu mužsky bojovati. Neb zajisté velmi ráno po- 10 246b₁ čechu bojovati a ten boj trval jest jednostajně až do západu slunečného. A tak ústavně za tři dny trval jest ten boj. A tak silné bylo jest to pobitie, že slunce zkázou trpělo jest, nechtě viděti tak veliké krve prolitie. Avšak mnozí z strany perské padáchu. To vida knieže a nemoha strpěti, i obrátiv 15 plecí ledva z rukú nepřátelských, s malým lidem uteče. A takú rychlostí běžel jest, že zajisté nalezl jest ještě posly před Dariem, ješto se biechu vrátili od Alexandra, a Darius ještě list držieše v rukú a tázáše se posluov, co jest Alexander učinil z semene makového. A poslové jemu odpověděchu 20 řkúce, že jest vzal toho semene v usta a jedl jest a tak řka, že mnozí sú, ale sú měkcí. A vzav Darius pepře Alexandrova, upustiv v usta, i zdeše a vece: „Málo jest jeho rytieřuov, ale jsú-liť tak silní, jako tento pepř ukazuje, že ledva v světě takéž bude moci naleznúti, ješto by proti 25 němu ostatí mohli.“ V tu chvíli vystúpiv Amenta, vece k Dariovi: „Ovšem, pane, / máť málo bojovníkuov Alexander, ale silných a udatných, kteřížto mnoho sú rytieřuov zhubili, z jichžto rukú ledva sem ušel, ale Alexander nikoli nejsa v pýchu pozdvižen proto, že jest svítězil, i káza Perské 30 i Macedonské pochovati, kteříž biechu zhubeni.“